

Один

На свій четвертий день народження я вийняла зі зливу в душі шість відрізаних пальців.

Ванна біля зливного отвору пожовтіла, а на вигині виднівся персиковий відтінок. Того самого кольору, що й моя шкіра. Молочного й трохи маслянистого, мов зовнішні краєчки синця. Скляну стінку вкрили пліснява й висохла вода. Тиньком угору й між затиркою розповзлася чорна цвіль. Ванна кімната була маленькою, і по темних кутках виднілися павутина, вологі кружальця й тоненькі тріщинки.

Мені хотілося лизнути розсипані стіною чорні плісняві цятки. Я сподівалася, що на смак вони такі самі, як на запах. Мов кислі колючки дощу, що плескаються у брудній калюжі.

На першому пальці, який я дістала, з нігтя облущився пурпуровий лак. Другий був ненафарбований, але короткий, обкусаний і нерівний уздовж краєчка. Я провела кінчиком пальця по краю нігтя. Коли ж зазирнула у зливний отвір, збагнула, що решта пальців надто запущені, щоб розповісти щось про тих, кому колись належали.

Усе, що я знала — якось до нас у садибу прийшли незнайомці, і мама радо їх прийняла. То були дівчина з пурпуровим лаком

на нігтях і охайно підстрижений хлопець, що гриз нігті, коли хвилювався.

Хлопець особливо нервувався поруч із мамою, насторожений, із великими очима. Вони заблукали занадто далеко від головної дороги і зрештою опинилися тут, переплетені з вузлами волосся, що збиралося у нашому душовому зливі.

Дівчині мама дуже подобалася. Перш ніж від неї залишилася всього пара пальців біля моїх ніг, частувала її вином, і вони дотемна танцювали під старі касети у вітальні.

Ми змішували вино з розтертим болиголовом. Якраз стільки, щоб одурманити безпритульних, але недостатньо, аби зашкодити нам, коли пізніше ми їх споживали. Мама казала мені, що це чари — вони змушували їх дрімати тихо й спокійно. А їхні легені — сповільнитися до пульсації.

Хлопець сидів, займаючи дуже мало простору. Спостерігав, як мама повільно роздягала дівчину. Почалося з того, що один кістлявий мамин палець ковзнув під тонку бретельку і стягнув її з плеча дівчини. Потім вона залишила слід безладних помадних поцілунків на ключиці дівчини, ймовірно, уявляючи, як та смакуватиме після підсмажування. Мама казала мені, що любила безпритульних, яких брала до себе, й так їм це показувала.

Дівчина танцювала, поки мама знімала з неї одяг, один предмет за іншим. Вони не відривали одна від одної погляду. Так я розуміла, що мама голодна. Вона казала мені, що хороша їжа перед споживанням мусить почуватися щасливою й цілісною, інакше м'ясо погано смакуватиме.

«Ми — це те, що ми їмо», — завжди казала мама. Мені було цікаво, чи варто змушувати їх почуватися коханими, якщо зрештою ми просто розбирали їх на частини.

Я поклала відрізаний палець із пурпуровим лаком назад у злив. Провела своїми пальцями вздовж цяток чорної плісняви на стіні. Темних, мов вугілля. Я залишила по собі на стіні контури оглядового колеса й піратського корабля. Знову глянувши на почорнілі

ЯГНЯ

руки, я *мусила* дізнатися, яка пліснява на смак. Коли я поклала пальці в рот і посмоктала, то омріяна запилюжена чорнота була такою самою земляно-затхлою, як і висохла літня ожина. Певно, чорна пліснява повзла мені вглиб горла, залишаючи маленькі чорні уколи в легенях.

Шкода, тут не було тата, щоб поглянути на цей безлад, але він давно пішов, і я не знала, чи повернеться.

Решту вечора я допомагала мамі варити бульйон із кісток.

Два

Мама повільно смажила кострець знервованого хлопця, підрум'янюючи на кількох краплях рослинної олії. Знімаючи шкіру й вибираючи улюблені органи, розібрала його з голови до ніг і заморозила решту тіла окремими шматками. Усього за кілька хвилин після подачі її тарілка вже була ідеально вилізана. Мама їла швидко й неохайно, тоді йшла до пічки. Спала біля вогню, вдихала жарини й бачила сни. Від великої порції вона завжди втомлювалася. Попри те, що її волосся злипалося від сажі та попелу, вві сні вона була прекрасною.

У цьому маленькому котеджі з тиньку з гравієм ми зібрали все можливе в одній кімнаті. Біля вогнища стояв побитий старий диван, товариство якому складав старий телек, що ішов рябятинням щоразу, коли перемикали канали. Антена була приліплена скотчем до верху і схилялася до вікна. Кухонна поверхня розташовувалася в дальньому кінці кімнати біля маленького обіднього столика, за який можна було вміститися трьом. Можливо, чотирьом, якщо потіснитися. Фотографії та спогади тут були рідкістю, і за світлинами в рамках, що колись висіли на стіні, тужили порожні місця. Тут було дзеркало, яке мама повісила на маленький гачок. Як же вона любила на себе дивитися.

— Вже цілі чотири роки, відколи ти звідси вийшла, — прошепотіла мама, пробігшись пальцями по животу і глибоко вдихаючи

аромат червоного вина з келиха. — Аж не віриться, що пройшло чотири роки, — вона приклала келих до губ і перехилила. Вино влилося всередину. Кожнісіньку краплю до останньої поглинула глибока чорнота її глотки. — З днем народження, — прошепотіла вона собі.

Я не доїла вечері. На краю тарілки ще лишалися маленькі шматочки знервованого хлопця. До безпритульного горнулися капуста й морква, зберігаючи його тепло. Мама навіть засмажила картоплю і зготувала йоркширські пудинги, щоб всотати підливу. Знервований хлопець був найсмачнішим, що я колись їла, найкращим подарунком на день народження, який я коли-небудь отримувала, але він виявився геть не знервованим на смак. Після надто довгого розжовування він смакував протилежно і складно, мовби не бажав вкладатися у роті. Хотів, щоб я виплюнула його назад на тарілку.

Я виколупала маленьку грудку м'яса дрібною кісточкою з-поміж передніх зубів. Коли та впала мені на язик, я зрозуміла, що м'ясо втратило смак. Тепер воно було просто жорстким.

Три

Тулячись між гаями, ми цілими днями чекали, коли нас знайдуть незнайомці. Інколи ночами мене заколисував рідкісний шум машин, що мчали туди й назад далекими дорогами. Мені подобалося, коли між фіранками проникало світло тьмяних фар. Такі ночі були легкими. Я швидко провалювалася у дрімоту й натрапляла на сни про кроликів та їхніх кроленят. Один сон, у якому я тримала в руці мамин ніж, привів мене до нори з новонародженими кроленятами. Я завжди не спала тихими й темними ночами, коли не було чути віддалених двигунів, грози й не миготіли фари. Тримаючись осторонь, ми жили разом у сільській садибі просто збоку від тихої дороги, якою рідко користувалися. Вона напівховалася між деревами, всипана ямами й калюжами.

Коли мама почувалася добре, то розказувала мені казки на ніч. Інколи говорила про дерева.

«Велетні посадили тут дерева, щоб захищати нас від зовнішнього світу, маленька».

За день до мого одинадцятого дня народження у вхідні двері постукали. Мама вже приготувала вечерю. На тарілці лежало щось скромне, але м'ясне. Нетерпляче чекаючи нагоди вгризтися зубами, мама стежила, щоб їжа потрапляла на тарілку ще трохи сирю. М'ясо — маленька рубінова нирка — поруч із гарніром з квасолі та виловленою глибоко з морозилки картопляною вафлею з кіркою

мало гнилий присмак. Я взяла тарілку з собою на килим і всілася перед телеком, длубаючись у вафлі й ділячи печену квасолу на маленькі групи.

Тоді й пролунав стукіт. Уперше за декілька тижнів, усміхаючись, мама купалася у відлунні, яке той по собі залишив. Її пожовтілі зуби заскреготіли. Їй більше не доведеться голодувати. Й мені теж.

— Маленька, до наших дверей прийшла пара безпритульних. Увімкнеш гарячу воду й опалення? Нам треба, щоб вони були підрум'янено-теплыми.

Вона завжди говорила лагідно, коли поруч були безпритульні, так, ніби маленький дар нашої садиби був безпечним; однак стеля текла, а майже всі краплі води, що спадали, ловили поіржавілі казанки. Мерехтіли жарівки, необтяжені абажурами. На ліжках бракувало якісної білизни й покривал, якими люди робили місце спочинку м'яким і безпечним. Простої ковдри й подушки нам цілком вистачало.

Я кинула виделку на тарілку й пішла до бойлера, прихованого поруч у кухонній шафі. Коли ввімкнула його, він заревів, і зі стіни забрязкали труби. Мама прокашлялася і начепила знезброювальну усмішку. Відчинила двері новим безпритульним, що заблукали надто далеко від лісових стежок. Я спостерігала за ними обома. Двоє юнаків, один у круглих окулярах, а інший із потрісканими губами. Вони приблукали до входу у нашу садибу, промокнувши наскрізь. Виснажені, упали на коліна, переступивши через поріг, і залишили позаду доріжку неглибоких калюж. Вигляд мали голодний і змерзлий, і мама поманила їх усередину. Всміхалася, влаштовуючи їх на дивані.

Мама торкнулася пальцями їхніх колін. Але коли чоловіки збачили мою постать позаду мами, то дивилися просто крізь мене. Вони бажали пальців мами на своїй шкірі. Тоді я й збагнула: дивлячись на дітей, дорослі їх насправді не бачать. Лише тіло без свідомості. Щось, що виконує накази. Те, що зрозуміє, тільки підрісши.

Мама відіслала мене у нашу спальню й зачинила двері. Відколи зник тато, ми мали одну кімнату на двох. Два одинарні чавунні ліжка одне навпроти іншого, обабіч вікна.

Колишній подвійний матрац мами й тата викинули десь далеко на узбіччі. Після цього їхню кімнату замкнули, й усередині лишалася тільки гола рама. Тепер їхня спальня відчайдушно прагнула людського доторку й отримувала його тільки тоді, коли в наш дім забрідали безпритульні. Вона тхнула гнилизною, а дошки підлоги вкривали брунатні плями від розрізів гострого ножа та пролитої крові.

Я чула, як мама розповідала багато народних казок. І зараз чула її шепіт крізь двері. Вона розповідала казки безпритульним, щоб вони влаштувалися. Це був спосіб їх заманити. Змусити нам довіряти. Всі безпритульні полюбляли історії.

У нас тут бували найрізноманітніші безпритульні. Деякі приходили після автокатастрофи, але вони не знали, що у мами була невеличка звичка — виходячи з дому, залишати на дорогах у заглибині цвяхи та скло. Деякі безпритульні губилися, намагаючись пройти феллами¹ й не знаючи, що збавлять у цьому мороці решту свого короткого життя. Мама бачила безпритульного з першого погляду — щось таке було у їхній душі.

Їх пов'язувало разом море полегшення, яке вони відчували, коли знаходили наш маленький, захищений між деревами будинок. Запримітивши нашу скромну садибу з тиньку з гравієм, вони бачили святилище. Почувалися загубленими, й саме це манило їх до нас.

Я почула, як увімкнувся касетний плеєр, а з пляшки старого вина вискочив корок. Раніше у мами були проблеми з чоловіками, але тепер вона вміла давати їм раду. Навчилася змушувати їх почуватися невразливими, ніби вони тут головні. *«Чоловіки дурні, коли відчують владу, маленька. Стають самовдоволеними».*

Того вечора вони багато не кричали. Мабуть, усе минуло швидко.

¹ Безплідна або болотиста височина у Британії.

Чотири

Колись мама була закохана в місцевого лісничого. Він завжди вдягався в зелене. Тримав пристібнутим до стегна ніж, а військові черевики зав'язував надійним вузлом. Він навідувався до мами, коли його донька поверталася додому зі школи — знав, що це відволікатиме увагу дружини. Приходив до нас завжди із цятками бруду на щоках від поїздки феллами на квадроциклі. Я думала, що той бруд — це веснянки, аж доки не витерла його щоку й вони не зникли. Я рахувала кожную цятку. Бруд збивався, як дрібки піску.

Долоні лісничого були великими і грубими. Він стирав короткими пальцями бруд, що назбирувався у згинах моєї долоні. Йому подобалося тримати мою руку в своїй. Коли наші пальці перепліталися, з'являлася тепла усмішка. Він зазвичай міряв розмір своїх пальців і долонь поруч із моїми. *«Я забуваю, що я велетень, — колись сказав він. — Знаєш, що велетні сплять під поверхнею феллів? Якщо уважно придивитися, побачиш, як вони вдихають і видихають уві сні».*

Доньку лісничого звали Еббі. Ми сиділи поруч у школі, але вона не знала, що її тато приходить до моєї мами й ховається в затінених кутках нашої садиби. Не знала і його дружина. Вони жили у блаженному невіданні про нові спогади, створювані лісничим і моєю мамою як у тіні, так і на сонці. Як їм було до вподоби.

Навесні я почула, як вони з мамою говорили у кухні. Я спостерігала, як у вікно знову і знову билася м'якою головою синя муха.

Її одурманив довгий день. Слова мами губилися у повітрі, але я все одно чула звуки їхніх губ. Ейфорійні й кволі відлуння. Коли я підглянула у щілину дверей, мама й лісничий стогнали, згрудившись на нашому кухонному столі. Ніжки столу дряпали підлогу. Туди й назад. Мамина голова звислася з краю столу, шия витягнулася. Гудзики на сукні для церкви були розстібнуті, груди вільно висіли. Татові це не сподобалося б, але він зник. Ховався десь, куди ми не могли дістатися.

У нашій садибі завжди було легко пройти непоміченою. Я поблукала між нашою спальнею та вітальнею, йдучи вздовж стіни до кухні у задньому кутку. Їхні тіла скрутилися разом на столі.

Мама ковзнула долонею в руку лісничого й переплела пальці. Губи лісничого склались у лиху посмішку. Очі в нього були великі, обличчя червоне. Мама задихалася, але зберігала контроль. Зойкнула востаннє, й він також. Коли він відсторонився від неї, вона застібнула церковну сукню й прикусила губу. Лісничий підійшов до вікна — віддихувався. Сонячне світло торкалося його шкіри. З чола на стегна скрапував піт. Мама підійшла до нього і обвила руками ноги, провівши пальцями по кістках стегон.

— Я нічого подібного раніше не відчувала, — сказала вона, але я знала, що вона не кохає його так, як думала. Вона кохала інших до цього. Не зовсім безпритульних. Не зовсім перехожих. Людей, які вдовольняли маму, поки вона чекала наступної палкої закоханості. Але діра в її грудях ніколи повністю не заповнювалася. А тепер із кожним днем розросталася.

Лісничий обернувся й притиснув її долоню собі до щоки.

— Я хочу тебе, — прошепотів, але щось у його словах видавалося порожнім. Вони були промовлені як напівправда. Мені було цікаво, чи лісничий настільки ж мінливий, як і мама. Його подих відкинув пасма її волосся назад на щоки.

Мама впіймала його погляд і відвела лісничого від кухонного столу. Пройшла повз мене, відтиснувши вбік так, ніби мене тут не було. Вони разом зайшли у нашу спальню. Й він зачинив за ними двері.

Я намагалася згадати ім'я лісничого, але не зовсім могла сформувати його в роті.

Хрипкі крики мами відлунювали у нашій садибі піснями. Дошки підлоги стогнали, мов жаби.

Я зиркнула у дзеркало на стіні вітальні, старе й поцятковане брудом. Коли відображення задивилося у відповідь, я побачила перешкоду, якою всі мене вважали. Я завжди заважала. Побачила яскраво-зелені очі, що погано приховували мої почуття. Зуби були зі щілинами й криві, наповзали один на інший. Я була потворною дитиною зовні, але ще потворнішою всередині. Можливо, підмінком. Або й чимось гіршим.

Коли мама скінчила з лісничим, він привів себе до ладу, застібнув камуфляжні штани, плюснув водою в сором'язливе обличчя й пішов із самовдоволеною усмішкою на вустах. Повернувся до сім'ї й цілував дружину та дитину тим самим ротом, яким пестив маму.

Мама лежала гола у ліжку і думала про те, що їй подобалося в лісничому. Той не зважав, що вона — самотня жінка. Тому й дозволила собі його вподобати. Він не був спостережливим, як інші. Бачив тільки те, що хотів, і більше нічого. Але мама була мінливою. Мінливішою за інших. Її бажання гойдалися від примхи.

Пізніше, коли ми горнулися разом біля попелястого вогнища й жарин, мама сказала мені забути лісничого й усі ті рази, коли він змушував її кричати. Бо він утік назад до слухняної дружини й дитини. *Боягуз*.

— Інші люди, маленька, нас ніколи не зрозуміють, — її слова були непереборною істиною. — Ми не такі, як вони. Ми скраєні з іншої тканини.

Мама замовкла, взявши мої долоні у свої. Ті були теплими, і я дозволила своїм пальцям дослідити згини біля її великого пальця.

— Вони нас ніколи не приймуть.

Тож ми обидві забули про лісничого, і нас знову віднайшла самотність.